

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 9. Varia Constitutionis Unigenitus fata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

data est. Ast brevi Regem intempe- Sæc. XVIII.
 stivæ hujus indulgentiæ poenitudo A. C. 1732.
 subiit, *uti postea referemus.*

§. IX.

*Varia Constitutionis Unigenitus
fata.*

Inter alia, quibus Poloniæ Regnum
 scindebatur, dissidia, haud infima
 erat Cleri contentio circa Constitutio-
 nem *Unigenitus*; hanc enim alii ab om-
 nibus esse recipiendam, & tanquam
 fidei Regulam tenendam contende-
 bant, alii vero eidem non aliam, quam
 cuilibet Constitutioni Pontificiæ debi-
 tam reverentiam esse deferendam cen-
 sebant. Ex hac ipsa opinionum diver-
 sitate nova indies jurgia, & animorum
 aversiones oriebantur; unde Regni Pri-
 mas, & ceteri Archiepiscopi ac Præ-
 sules pejora veriti, habito conventu
 declararunt, se quidem erga Pontificia
 decreta, quæ Regni legibus non ad-
 versarentur, plenam submissionem &
 obedientiam profiteri, gravissimis ta-
 men de causis haud consultum credere,
 ut Constitutio *Unigenitus* simpliciter &
 sine unanimi omnium Ordinum consensu
 in Regno reciperetur, & in Regulam fi-
 dei adoptanda præscriberetur: Hoc Cleri
 B 3 de-

Sec. XVIII. decretum Primas tam Regi, quam
 A. C. 1732. Nuntio Apostolico significabat.

Sub idem ferme tempus Leodiensis Princeps atque Episcopus die decima tertia Junii decretum in universa sua Diœcesi promulgari iussit, vi cuius omnes, qui Constitutionem hanc acceptare recusaverint, anathematis pœnæ ipso facto obnoxios esse declarabat. Vix hoc decretum Trajecti ad Mosam a quatuor Parochis promulgatum erat, cum illico Quesnelli fautores altum inclamarent. Antesignanum habebant Ecclesiæ Cathedralis Decanum nomine Bonhomum, pertinacis iudicii & turbidæ indolis virum, cui etiam pravitate exemplo animati ex Canonicis nonnulli adhæsere: Hi ergo, cum suæ causæ diffiderent, neglecta Pastoris sui voce ad Fœderatos Ordines Calvinianos confugerunt; & quamvis Leodiensis æqualem cum Ordinibus jurisdictionis partem in hac Urbe ejusque Magistratu haberet, hi tamen propria auctoritate Prætoribus sibi subjectis præceperunt, ut omnes Parochos, qui Episcopi decretum publici juris fecissent, coram adesse juberent, eosque vehementer objurgarent, eo quod illud sine prævio Ordinum beneplacito & consensu his in terris usitato promulgare præsumpsissent: dein præfatos Sa-
 cerdo

cerdotes adegerunt, ut se talia deinceps non aufuros pollicerentur, & hoc decretum ullo pacto in usum deduci prohiberent. Attamen Parochi, cum huic mandato sine Religionis & conscientiae detrimento parere haud possent, Leodium concessere, quid hac in re agendum, a suo Episcopo expetitur. Hic vero indignitate facti commotus, die prima Augusti edito decreto Parochorum citationem, cunctaque hac in re attentata, omnino esse irrita & nulla declaravit, prohibuitque Parochis, ne illis, qui in eos circa res Ecclesiasticas nullam habent jurisdictionem, morem gererent &c. dein datis ad Foederatos Ordines literis de eorum mandato, & Praetorum Trajectensium ausu graviter questus exposuit, quod sua agendi ratione Religionis Catholicae exercitium ac libertatem tot solemnibus pactis promissam (*)

Sæc. XVIII.
A.C. 1732.

B 4 vio-

(*) Enimvero non ita pridem Protestantes in causa Salisburgensium rusticorum, quibus Lutheri dogmate infecti libri surripiebantur, palam querebantur, violatam fuisse Religionis suae ac conscientiae libertatem per pacem Westphalicam firmatam, eoquod hisce aggressibus eripiendo suae sectae libros, ipso facto

Sæc. XVIII. violassent; nec enim pro Romano-Ca-
 A. C. 1732. tholicis illos, „ qui Ecclesiæ Romanæ
 „ dogmaticis judiciis resisterent, haberi
 „ nec in Ecclesiis Catholicis recipi
 „ posse illos, qui ab eo separati, atque
 „ ab eorum Episcopis ejeti sunt, &
 „ quibuscum Ecclesiasticam commu-
 „ nionem habere, non modo Parochis,
 „ sed & laicis vetitum esset: Si ergo,
 „ prosequeretur Episcopus, huic man-
 „ dato obediendum foret, claudendæ essent
 Ecclesiæ; non enim permittere potest Epi-
 scopus, ut ab Ecclesia Romano-Catholica
 publice abscissi illas frequentent, & ibi sa-
 cris fungantur officiis unicum veris Catho-
 licis &c. Regium vero, ut vocant, Pla-
 cet, circa Bullas dogmaticas meram
 „ esse novitatem, ac illud præterea
 „ quoad Trajectensem Urbem private
 „ non competere Foederatis Ordinibus
 „ eo-

facto subtrahantur media ad sectæ cogniti-
 onem proin & ad animæ salutem conferentia.
 Fors in solis Catholicis non labefactatur libe-
 rum Religionis suæ exercitium, si ipsis tam
 supremi, quam immediati sui Pastoris instru-
 ctio dogmatica subtrahitur? fors ejusmodi
 libri ad veræ doctrinæ cognitionem nihil
 conferunt? fors in Catholicorum favorem
 nihil valent jurata pacta, & inita Religionis
 pax?

„eoquod Leodiensis quoque Episcopus Sæc. XVIII.
 „unacum ipsis supremus esset Princeps A. C. 1732.
 „præfatæ Urbis; tam huic ergo quam
 „illis supremi Dominatus partem ex
 „æquo ac indivisim competere &c. „
 Ad hæc literas die sexta Septembris
 „Ordines respondebant, se nullatenus
 „velle, Episcopo suum in Trajectensem
 „Urbem dominium abnegare, & si vero
 „ipsi bene visum fuerit, jure suo in hoc
 „Placet (*) cedere, æquum tamen haud
 „esse, ut ipse Ordines adstringeret ad
 „hoc, ut suo huic juri pariter ipsi re-
 „nuntiarent, Romana enim decreta,
 „priusquam promulgari permitteren-
 „tur, discutiendi jus Principibus com-
 „petere, illudque non modo Braban-
 „tiæ sed in aliis Catholicis locis sub
 „nomine *Placet*, vel *visa* &c. vigere,
 B 5 „dein

(*) Quid si autem Leodiensis Princeps & Episcopus contra Ordinum mandatum, qua Princeps & Con-Dominus *Placet Regio*, & qua Episcopus *Placet Ecclesiastico* adversus inhibitionem suæ jurisdictioni & Ecclesiæ noxiam ac injuriosam uti, & nullatenus cedere voluisset? Cujus potior in jure pars fuisset? Ubi sunt firmiora illa principia, in quibus jus *Placet Regii* firmiter fundetur, quam *Placet Ecclesiasticum* Ecclesiæ Rectoribus primælis competens?

Sæc. XVIII. „ dein Ordines nullatenus velle Reli-
 A. C. 1732. „ gionis Catholicæ exercitium Trajecti
 „ turbare, sed nec ampliora exigere,
 „ quam Romano - Catholici Principes
 „ in suis ditioibus fecissent, hinc se
 „ rogare Principem, ut ingentes per-
 „ pendat motus tam in Ecclesia, quam
 „ in Provincia ob Constitutionem *Uni-*
 „ *genitus* pluribus abhinc annis in Ro-
 „ mano - Catholicis regionibus ideo ex-
 „ citatos, eoquod creditum esset, hanc
 „ Bullam complecti doctrinas absolutæ
 „ potestati civili contrarias. „ Accepta
 hac epistola Leodiensis Episcopus die
 vigesima sexta Septembris ad eosdem
 „ hæc rescripsit, „ pro Constitutionum
 „ dogmaticarum promulgatione consen-
 „ sum Principis exigi haud posse, quin
 „ non eo ipso Princeps in articulos fidei
 „ arbiter constitueretur, & profanæ
 „ manus in Sanctuarium immitteren-
 „ tur: Romano - Catholicarum Regio-
 „ num Doctores etiam Brabantios do-
 „ cere, quod Bullæ dogmaticæ non
 „ fuit subjectæ Regio *Placet*, quoad exi-
 „ stimatas vero turbas per Constitutio-
 „ nem *Unigenitus* in aliis Statibus ex-
 „ citatas, has non ab ipsa Constitu-
 „ tione, nec a veris Catholicis, sed ab
 „ illis fuisse caussatas, quos Ecclesia pro
 „ schismaticis & excommunicatis ha-
 „ beret, proin Episcopo non posse in-
 „ ter

„terdici promulgationem sui decreti, Sæc. XVIII.
 „quin semetipsum, & secum Trajectenses A. C. 1732.
 „Catholicos schismatis reos efficeret. „

Attamen his rationibus Princeps
 ac Episcopus Leodiensis adeo nihil apud
 Calvinianos Ordines profecerat, ut hi etiam
 novum promulgarent editum, hujus tenoris:
 „Notorium est, „quod in Brabantia proin & Trajecti,
 „aliisque in regionibus nullæ Consti-
 „tutiones, Bullæ ac Pontificum de-
 „creta absque Principis per-
 „missu promulgari queant, hinc no-
 „strum Statutum Anni 1732. die de-
 „cima nona Decembris æquissimum
 „erat: Cum autem Princeps & Epi-
 „scopus Leodiensis hoc nostro decreto
 „se læsum existimavit, eapropter Or-
 „dines hac super re amicam eidem
 „obtulerunt compositionem, dummodo
 „interim male ordinata Episcopalis
 „mandati promulgatio circa Bullam
 „*Unigenitus* suspendatur: Hanc vero
 „conditionem acceptare, cum Prin-
 „ceps præter nostram expectationem
 „recusaret, hinc nostrorum jurium
 „conservationi, & Trajectinæ Urbis
 „tranquillitati consulere obstricti, præ-
 „fatæ Urbis Præfecto injungimus . . .
 „ut omnibus Parochis & Monasterio-
 „rum Superioribus significaret, eam
 „esse Fœderatorum Ordinum declara-
 „tionem,

Sæc. XVIII. „ tionem, quod Episcopalis mandati
 A. C. 1732. „ promulgatio penitus sit *irregularis* &
 „ *informis*, proin ea, sicut omnes effe-
 „ ctus inde secuturi pro infectis habendi
 „ sint; omnibus quoque & singulis in-
 „ terdictum, ne in vim præfati man-
 „ dati quicquam moliri, vel deinceps
 „ ullam ejusmodi promulgationem abs-
 „ que Superiorum consensu facere præ-
 „ sumerent, nisi Ordinum indignatio-
 „ nem incurrere, & tanquam jurium
 „ suorum & supremæ auctoritatis ag-
 „ gressores, pacisque publicæ pertur-
 „ batores puniri malint. Præterea de-
 „ claramus, nos quidem, utpote cum
 „ Episcopo Principe Leodiensi præfatæ
 „ Urbis Con-Dominos, ut jura nostra
 „ conservemus, omnesque ibi exoritu-
 „ ros tumultus præveniamus, unice in-
 „ tendere, procul autem a nobis ab-
 „ esse, ut Religionis Romano - Catho-
 „ licæ Trajecti stabilitum exercitium
 „ labefactare (*), sed potius e contra-
 „ rio publicum hoc exercitium, prout
 „ huc-

(*) En quam egregie Religionis grava-
 men Catholicis illatum verbis eluditur, &
 opere augetur: si Princeps Catholicus cui-
 dam Prædicanti vel semel prohiberet, ne ad
 suos Concionem haberet, mox Religionis
 exercitium esse turbatum, inelamarent Pro-
 testantes, nec sufficiens crederetur Principis
 Catholici excusatio, si diceret, se non *intep-
 disse*, exercitium Religionis turbare, sed po-
 tius tueri.

Sæc. XVIII.
A. C. 1732.

„hucusque fuisset habitum, tueri in-
tendamus &c.„ Hoc edicto ad Urbis
Præfectum transmissio, hic omnes Pa-
rochos & Ordinum Superiores adesse
iussit, illudque eis prælegit, qui, cum
totam hanc causam Episcopi sui judi-
cio reliquissent, inter crebros cordis
sui gemitus taciti recesserunt: Cano-
nici vero ad S. Servatium hoc edictum
die quinta Februarii ad Capituli sui
acta retulere: Horum ignavia, &
turpe adulandi studium male habuit
Principem ac Episcopum Leodiensem,
cum autem hoc Capitulum ab ejus
jurisdictione exemptum Sedi Aposto-
licæ subjectum esset, hinc Episcopus
illos Romæ promerita pæna castigari
petiit, Ordinum autem usurpationem
ore & calamo constanter impugnavit.

§. X.

*Oranum Mauris feliciter ereptum
ab Hispanis.*

Fluxerat hic annus ob gloriosam Hi-
spanæ classis expeditionem valde
memorandus: Victoriæ argumentum
erat Oranum munitissima Africæ Civi-
tas Orientem versus ad barbaras Alge-
riæ oras sita. Hanc Ximenius Cardi-
nalis anno millesimo quingentesimo
nono victricibus armis expugnatam
Hi-